ԵԴ/15587/02/20

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ
ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՎԵՃԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2 հուլիսի 2021 թվական ք. Երևան

ուսումնասիրելով ըստ հայցի «Սպիտակ Լավադա» ՍՊԸ-ի ընդդեմ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի՝ լրացուցիչ համաձայնագիրը փոփոխելու պահանջի մասին թիվ ԵԴ/15587/02/20 քաղաքացիական գործով ենթակայության մասին վեճը լուծելու համար Վճռաբեկ դատարանի նախագահին դիմելու վերաբերյալ ՀՀ սնանկության դատարանի՝ 2021 թվականի հունիսի 21-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի

Գործի դատավարական նախապատմությունը և ենթակայության հարցի լուծման համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքները.

1. «Սպիտակ Լավադա» ՍՊԸ-ի (այսուհետ նաև՝ Հայցվոր) ներկայացուցիչը 2020 թվականի հունիսի 1-ին հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի, որով պահանջել է. *««Սպիտակ Լավադա» ՍՊԸ-ի և «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի միջև 17.09.2019 թվականին կնքված թիվ 221062 հիմնական պայմանագրի հիման վրա 19.09.2019 թվականին կնքված թիվ VP221062 վարկ տրամադրելու լրացուցիչ համաձայնագրում կատարել փոփոխություն՝ փոփոխել վարկի մարման ժամանակացույցը հետևյալ պայմաններով՝*

1. *մինչ արտակարգ դրության ավարտը կասեցնել «Սպիտակ Լավադա» ՍՊԸ-ի կողմից բոլոր վճարումները,*
2. *արտակարգ դրության ավարտից 6 ամիս հետո վերսկսել վճարումները՝ հաստատված ժամանակացույցով նախատեսված չափով,*
3. *կասեցված ժամանակահատվածում նախատեսված և չվճարված գումարները վճարելու համար երկարաձգել վարկի մարման ժամկետը՝ կասեցված ժամանակահատվածին համապատասխան և հավասարապես բաժանել ըստ ամիսների»:*

2. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (այսուհետ նաև՝ Դատարան) 2020 թվականի հունիսի 15-ի որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

3. Դատարանը (դատավոր՝ Դ. Հովհաննիսյան) 2021 թվականի մարտի 24-ին որոշում է կայացրել գործը ՀՀ սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ. *«(…) Սույն գործով ներկայացված հայցադիմումով հայցվորը խնդրել է փոփոխել 17.09.2019 թվականին կնքված թիվ 221062 հիմնական պայմանագրի հիման վրա 19.09.2019 թվականին կնքված թիվ VP221062 վարկ տրամադրելու մասին լրացուցիչ համաձայնագիրը: ՀՀ սնանկության դատարանի 28.09.2020 թվականի թիվ ՍԴ/1579/04/20 վճռով «Սպիտակ Լավանդա» ՍՊ ընկերությունը «Ամերիաբանկ» ՓԲ ընկերության դիմումի հիման վրա ճանաչվել է սնանկ: Սույն գործով հայցվորի կողմից վիճարկվում է պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված պայմանագիրը և դրա հիման վրա կնքված համաձայնագիրը: Այսինքն, պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված պայմանագրի առնչությամբ վեճ է ծագել և այդ վեճի լուծումը կարող է ազդել պարտապան «Սպիտակ Լավանդա» ՍՊ ընկերության պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա»:*

4. Թիվ ԵԴ/15587/02/20 քաղաքացիական գործը 2021 թվականի հունիսի 14-ին մակագրվել է Սնանկության դատարանի դատավոր Ա. Խաչատրյանին:

5. Սնանկության դատարանը 2021 թվականի հունիսի 21-ի որոշմամբ գործի ենթակայության շուրջ ծագած վեճը լուծելու նպատակով գործն ուղարկել է Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ. *«(…) Սույն գործով ներկայացված հայցի առարկան վերաբերում է պատասխանողի հետ կնքած վարկային պայմանագրում որոշակի պայմաններ փոփոխելուն պարտավորեցնելուն, որոնք թիվ ՍԴ/1579/04/20*

սնանկության գործով պարտապանի պարտատերերի պահանջների բավարարման վրա ազդեցություն չեն կարող թողնել:

Այլ կերպ՝ սույն գործով հայցի հնարավոր բավարարման արդյունքում պարտատիրոջ պահանջի չափը չի փոփոխվելու (նվազելու կամ ավելանալու), գույքային հարցեր չեն շոշափվելու, պարտավորությունը չի դադարելու, արդյունքում որևէ ազդեցություն չի թողնելու պարտատերերի պահանջների բավարարման վրա»:

6. Թիվ ԵԴ/15587/02/20 քաղաքացիական գործը Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2021 թվականի հունիսի 25-ին:

Վճռաբեկ դատարանի նախագահի պատճառաբանությունները և եզրահանգումը.

7. Սույն գործով Վճռաբեկ դատարանի նախագահի առջև բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. *որո՞նք են «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով ամրագրված գործի ենթակայության նախապայմանները, որոնց առկայության դեպքում թիվ ԵԴ/15587/02/20 քաղաքացիական գործը պետք է քննվի Սնանկության դատարանի կողմից:*

8. ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Քաղաքացիական գործերը ենթակա են քննության առաջին ատյանի դատարանում, բացառությամբ «Սնանկության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված դեպքերի»:*

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ *«Դատարանը գործը հանձնում է սնանկության դատարանի քննությանը, եթե գործը քննելիս պարզվել է, որ այն ենթակա է քննության սնանկության դատարանում»:*

9. «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Սնանկության գործերի վարումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության սնանկության դատարանում (...): Սնանկության գործը վարվում է դատավորի կողմից միանձնյա»:*

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ *«Սնանկ ճանաչված պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների, երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկայի, պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված, ներառյալ՝ պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոցների պայմանագրերի առնչությամբ ծագած և* ***պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա ազդող վեճերով քաղաքացիական գործերը****, բացառությամբ կառավարչի կողմից*

ներկայացվող հայցերով հարուցվող քաղաքացիական գործերի, քննում է սնանկության գործը վարող դատավորը նույն սնանկության գործի շրջանակում որպես առանձին քաղաքացիական գործեր (այսուհետ՝ առանձին քաղաքացիական գործեր)»:

Նույն հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ *«Ընդհանուր իրավասության դատարանից քաղաքացիական գործ ստանալու դեպքում դատարանը յոթնօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում այն վարույթ ընդունելու կամ գործը Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու մասին, եթե համաձայն չէ գործի ենթակայությանը: Վճռաբեկ դատարանի նախագահը հնգօրյա ժամկետում որոշում է գործի ենթակայությունը: Վճռաբեկ դատարանի նախագահի որոշած դատարանը համարվում է իրավասու դատարան»:*

10. Սույն որոշման 8-9 կետերում վկայակոչված հոդվածների վերլուծությունից հետևում է, որ քաղաքացիական գործերը, որպես կանոն, ենթակա են քննության առաջին ատյանի դատարանում: Այս ընդհանուր կանոնից բացառություն նախատեսված է «Սնանկության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով: Նշված օրենքի համապատասխան իրավակարգավորումների համաձայն՝ սնանկության գործերի վարումն իրականացնում է Սնանկության դատարանը: Սնանկության դատարանը միաժամանակ իրականացնում է նաև սնանկության գործով պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա ազդեցություն ունեցող այն քաղաքացիաիրավական վեճերի քննությունը, որոնք համապատասխանում են «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված նախապայմաններին:

11. «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի վերլուծությունից հետևում է, որ այն քաղաքացիական գործերը, որոնք հարուցվել են սնանկ ճանաչված **պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված,** ներառյալ՝ պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոցների պայմանագրերի առնչությամբ և **ազդում են (կարող են ազդել) պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա,** բացառությամբ կառավարչի կողմից ներկայացվող հայցերով հարուցվող քաղաքացիական գործերի, պետք է քննվեն սնանկության գործը վարող դատավորի կողմից, նույն սնանկության գործի շրջանակում որպես առանձին քաղաքացիական գործեր: Հատկանշական է, որ օրենսդիրը նշված կանոնն ամրագրելիս կարևորել է հետևյալ նախապայմանների միաժամանակյա առկայությունը.

ա) պայմանագիրը, որի առնչությամբ ծագել է վեճը, պետք է կնքված լինի սնանկության գործով պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ,

բ) վեճի լուծումը պետք է ազդի պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա:

12. Սույն քաղաքացիական գործի նյութերի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ Դատարանի 2020 թվականի հունիսի 15-ի որոշմամբ վարույթ է ընդունվել «Սպիտակ Լավադա» ՍՊԸ-ի հայցադիմումն ընդդեմ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի՝ 2019 թվականի սեպտեմբերի 17-ին կնքված թիվ 221062 հիմնական պայմանագրի հիման վրա 2019 թվականի սեպտեմբերի 19-ին կնքված թիվ VP221062 վարկ տրամադրելու մասին լրացուցիչ համաձայնագիրը փոփոխելու պահանջի մասին:

- Դատարանը 2021 թվականի մարտի 24-ին որոշում է կայացրել գործը Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին: Դատարանը, վկայակոչելով «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, արձանագրել է, որ պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված պայմանագրի առնչությամբ վեճ է ծագել և այդ վեճի լուծումը կարող է ազդել պարտապան «Սպիտակ Լավանդա» ՍՊԸ-ի պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա:

- Սնանկության դատարանը թիվ ԵԴ/15587/02/20 քաղաքացիական գործի ենթակայության վերաբերյալ իր անհամաձայնությունը հիմնավորել է՝ նշելով, որ սույն գործով ներկայացված հայցի առարկան վերաբերում է պատասխանողի հետ կնքած վարկային պայմանագրում որոշակի պայմաններ փոփոխելուն պարտավորեցնելուն, որոնք թիվ ՍՆԴ/1579/04/20 սնանկության գործով պարտապան «Սպիտակ Լավադա» ՍՊԸ-ի պարտատերերի պահանջների բավարարման վրա ազդեցություն ունենալ չեն կարող: Այլ կերպ՝ սույն գործով հայցի հնարավոր բավարարման արդյունքում պարտատիրոջ պահանջի չափը չի փոփոխվելու (նվազելու կամ ավելանալու), գույքային հարցեր չեն շոշափվելու, պարտավորությունը չի դադարելու, արդյունքում վեճը որևէ ազդեցություն չի թողնելու պարտատերերի պահանջների բավարարման վրա:

13. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշման 8-11-րդ կետերում վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո, պետք է փաստել, որ պայմանագիրը, որի առնչությամբ ծագել է սույն քաղաքացիական գործով իրավական վեճը, կնքվել է թիվ ՍՆԴ/1579/04/20 սնանկության գործով պարտապանի՝ «Սպիտակ Լավանդա» ՍՊԸ-ի և պարտատիրոջ՝ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի մասնակցությամբ: Այլ կերպ ասած՝ հիմնավորվում է թիվ ԵԴ/15587/02/20 գործը Սնանկության դատարանին հանձնելու առաջին նախապայմանի առկայությունը:

Անդրադառնալով երկրորդ նախապայմանի առկայության հարցին՝ հարկ է նշել, որ սույն գործով ներկայացված հայցադիմումի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ տվյալ դեպքում հայցի առարկան՝ 2019 թվականի սեպտեմբերի 17-ին կնքված թիվ 221062 հիմնական պայմանագրի հիման վրա 2019 թվականի սեպտեմբերի 19-ին կնքված թիվ VP221062 վարկ տրամադրելու մասին լրացուցիչ համաձայնագիրը փոփոխելուն պարտավորեցնելն է: Ընդ որում, հայցվորի կողմից ոչ թե վիճարկվում է դրամական պարտավորության առկայության փաստը, այլ ներկայացվել է գոյություն ունեցող **պարտավորության կատարման ժամկետի և կարգի փոփոխության պահանջ,** ուստիև բացակայում է սույն քաղաքացիական գործը Սևանկության դատարանում քննելու երկրորդ նախապայմանը:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ գտնում եմ, որ թիվ ԵԴ/15587/02/20 քաղաքացիական գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի քննությանը:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

թիվ ԵԴ/15587/02/20 քաղաքացիական գործն ըստ «Սպիտակ Լավադա» ՍՊԸ-ի ընդդեմ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի՝ լրացուցիչ համաձայնագիրը փոփոխելու պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ